

Често задавани въпроси

ECA/14/49

Люксембург, 5 ноември 2014 г.

Годишен доклад за 2013 г. — често задавани въпроси

1. Заверила ли е ЕСП отчетите за 2013 г.?

Да. ЕСП завери отчетите за 2013 г., тъй като ги оценява като надеждни (тя изрази „положително одитно становище“), както всяка финансова година от 2007 г. насам. ЕСП заключава, че отчетите за 2013 г. дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на ЕС и за резултатите от неговата дейност за тази година.

Освен становище относно отчетите, ЕСП е длъжна да изрази и становище (основаващо се на извършените от нея одитни тестове) относно съответствието на **свързаните с отчетите плащания с правилата на ЕС. За 2013 г. вероятният процент грешки при тези операции отново е прекалено висок — 4,7 %, за да може ЕСП да изрази положително становище относно редовността на разходите.**

2. Подобрява ли се финансовото управление на ЕС?

Вероятният процент грешки не се променя значително през последните години, но се задържа трайно над „прага на същественост“¹ от 2 %. Ситуацията варира за различните области на политика, като процентът грешки е приемлив само за административните разходи на ЕС. (Вж. [диаграмата](#))

ЕСП неколккратно препоръчва подобряване на системите за контрол на ниво държави членки и ЕС, както и допълнително опростяване на правилата с цел да се подобри качеството на разходването на средствата и да се намали общото ниво на грешки.

ECA Press

Damijan Fišer — Служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Тел.: (+352) 4398 45410 Моб. тел.: (+352) 621 55 22 24

Email: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA eca.europa.eu

3. Какво означава тогава изчисленият процент грешки от 4,7 %?

4,7 % е прогнозно изчисление на размера на **средствата, които не е трябвало да бъдат изплатени от бюджета на ЕС**, защото не са използвани в съответствие с правилата на ЕС и поради това не отговарят на целите на приетото от Съвета и Парламента приложимо законодателство на ЕС.

Като типични грешки могат да се посочат **изплащането на средства на бенефициенти или за проекти, които не са допустими за финансиране, или закупуването на услуги и стоки и извършването на инвестиции без правилно прилагане на правилата за обществените поръчки**. (Вж. [диаграма](#))

4. Общият размер на бюджета на ЕС за 2013 г. е 148,5 млрд. евро, а процентът грешки — 4,7 %. Това означава ли, че 7 млрд. евро от средствата на ЕС са били пропиени?

В миналото някои коментатори прилагали процента грешки към общия размер на бюджета, получавайки по този начин обща стойност на „пропиените средства“. **Този подход е прекалено опростенчески и може да бъде подвеждащ**. При своите тестове ЕСП проверява дали средствата на ЕС са изразходвани за планираните цели, дали заявените разходи са изчислени правилно и дали условията за допустимост са изпълнени.

Някои от грешките са свързани със средства, които не отговарят на критериите за допустимост — например подпомагане на изследвания, извършвани от предприятие, което се определя като „малко или средно“, въпреки че изцяло е собственост на голяма компания. Други са свързани с нарушения в правилата за обществени поръчки, като например прякото възлагане на дадено предприятие на допълнителна поръчка за строителни дейности на летище, без да се даде възможност на други потенциални кандидати да представят офертите си с оглед намиране на най-добрата цена.

В тези случаи средствата на ЕС може би са имали известно положително въздействие и са постигнали някои ползи, дори ако условията за тяхното изразходване не са спазвани напълно. От друга страна, някои законосъобразни и редовни разходи също могат да представляват пропиляване на средства, като например строежът на магистрала, при който не се вземат предвид транспортните нужди.

5. Как възникват грешките?

Грешки възникват, когато бенефициентите не спазват определените правила при декларирането на разходи за сметка на ЕС. За да бъдат допустими за финансиране от ЕС, бенефициентите трябва да спазват конкретни европейски, а понякога и национални правила. Чрез тези правила се следи дали разходите се извършват за целите, определени от Съвета и Парламента.

Грешки възникват, когато тези правила бъдат нарушени. Например, когато са налице заявителите на проекти, които не спазват правилата за обществени поръчки, или изследователски центрове, които подават заявления за възстановяване на разходи, несвързани с финансираните от ЕС проекти, или земеделски производители, които не спазват ангажиментите си за опазване на околната среда. Годишният доклад за 2013 година посочва конкретни примери за грешки, открити при одитните тестове.

6. Ако вероятният процент грешки за плащанията през 2013 г. е 4,7 %, означава ли това, че 95,3 % от бюджета на ЕС са изразходвани в съответствие с правилата?

Не. Становището на ЕСП относно разходите на ЕС се основава на широка извадка, обхващаща всички разходни области. Операциите от извадката се одитират подробно и откритите грешки се използват за изчисляване на вероятен процент грешки.

Но има и много грешки, които ЕСП не остойносттава, като например не толкова значителни нарушения на правилата за обществени поръчки, неспазване на правилата за публичност или неправилно транспониране на директивите на ЕС в националното законодателство. Тези грешки не са взети предвид при изчисляването на вероятния процент грешки.

7. Представяват ли откритите грешки случаи на измама?

В огромното мнозинство от случаите — не. Измамата е умишлено извършена заблуда с цел облагодетелстване. Въпреки че случаите на умишлени действия с цел измама може да са трудни за откриване при обичайните одитни процедури, всяка година ЕСП разкрива известен брой потенциални случаи на измама при извършването на одитните тестове. Тези случаи се докладват на OLAF — Европейската служба за борба с измамите, която извършва необходимите действия по разследване и проследяване в сътрудничество с органите на държавите членки.

8. Кой е виновен — държавите членки или Комисията?

В крайна сметка вината е на тези, които подават некоректни заявления за финансиране. Системите за контрол обаче, на нивото както на държавите членки, така и на Комисията, би следвало първо да предотвратяват обработката на подобни заявления, или да ги разкриват и коригират след подаването им. Според резултатите от одита на ЕСП тези системи за контрол като цяло са само частично ефективни. Ето защо плащанията са засегнати от грешки.

ЕСП изчислява процента грешки за разходите, управлявани съвместно от Комисията и от държавите членки, на 5,2 %. За останалата част на оперативните разходи, които се управляват пряко от Комисията, процентът е 3,7 %. Бяха открити много случаи на слабости в системите за управление и контрол на нивото както на държавите членки, така и на Комисията.

Областите на споделено управление, като например земеделието и сближаването, представляват 80 % от бюджета на ЕС. Възможно е системите за контрол да се използват по-ефективно, за да се намали процентът грешки. ЕСП заключи, че както и в предходни години, за голяма част от грешките националните органи са разполагали с достатъчно информация, която да им позволи да разкрият и коригират много от тях, преди да поискат възстановяване на разходите от Комисията. Това е можело да намали значително процента грешки, например от 6,7 % на 2 % в областта „Развитие на селските райони, околна среда, рибарство и здравеопазване“.

9. Комисията може да изиска от държавите членки да върнат средствата, които са били изразходвани неправилно. Как се отразява това на процента грешки?

Финансовите корекции и възстановяването на средства се вземат предвид в изчисленията от ЕСП вероятен процент грешки, ако се отнасят до събирането на средства, неправомерно изплатени през същата година. Това се случва, когато неправомерните разходи се открият и изключат от декларацията за разходи, която съответната държава членка изпраща на Комисията, и/или водят до възстановяване на средства от бенефициентите през годината. Тези условия обаче не винаги се изпълняват.

За 2013 г. действията на Комисията и националните органи по извършване на корекции и събиране на вземания са имали положителен ефект върху изчислението на процента грешки. Без тези действия общият вероятен процент грешки би бил 6,3 % вместо 4,7 %.

Разходният период 2007—2013 г. не предоставя на държавите членки значителни стимули за правилно деклариране на разходите, тъй като те имат възможност да оттеглят грешните декларации и да ги заменят с нови, в повечето случаи без да губят предоставяните от бюджета на ЕС средства. Правилата за политиката на сближаване за новия период 2014—2020 г. намаляват възможностите за прилагане на тази практика. Въздействието на тази промяна трябва да се прояви при бъдещото разходване на бюджета.

10. Какво означава „акцент върху резултатите“?

Финансовите ръководители на ЕС и на държавите членки следва да обръщат по-голямо внимание на резултатите от проектите и действията, финансирани от ЕС, а не единствено да следят дали те са изпълнени в съответствие с правилата. Следва например да се финансират пътища и летища, които ще бъдат реално използвани, или екологични проекти, които в действителност помагат за опазване на околната среда.

КОМПЛЕКТЪТ МАТЕРИАЛИ ЗА ПРЕСАТА на 23 езика на ЕС за Годишния доклад за 2013 г. е достъпен на www.eca.europa.eu

ⁱ Прагът, под който грешките нямат съществено въздействие.